

Informatienota

Onderwerp

Energienet (in aanvulling op raadsvoorstel van 20 mei 2025)

Datum

24 juni 2025

Zaaknummer

018471296

Aan

De raad van de gemeente Urk

Van

Het college van burgemeester en wethouders

Informatienota

In de commissie vergadering Wonen, Werken en Veiligheid van 11 juni jl. heeft wethouder Foppen toegezegd dat:

1. de concept memo van AKD, versie 8 mei aan de leden van de raad zou worden toegezonden;
2. een korte schets van het proces;
3. er een schriftelijke beantwoording komt van de in deze commissie gestelde vragen.

1 Concept memo AKD, versie 8 mei

In de presentatie van AKD te Amsterdam op 9 mei is een memo gedeeld die inzicht geeft hoe we de aansluites op het warmtenet kunnen vormgeven door een aantal regels (over geluid en tegengaan netcongestie) op te nemen in het omgevingsplan. Dit omdat de weg om dit te regelen middels een EMG-verklaring niet uitvoerbaar is. Deze memo is onderdeel van de stukken die het college bij het raadsvoorstel van 20 mei heeft gevoegd.

Inmiddels is deze memo verder uitgewerkt om richting te geven aan de nog op te stellen regels voor het omgevingsplan. Dit omgevingsplan komt op een later moment naar de raad. De memo van 8 mei is geen onderdeel van het raadsvoorstel van 3 juli. Wel is de memo bij de griffie vertrouwelijk in te zien voor raads- en commissieleden.

2 Proces

Dit raadsvoorstel is bedoeld om het bouwrijp maken van De Akkers mogelijk te kunnen maken. Binnenkort zal de schop de grond in moeten maar dat is door het amendement nog niet mogelijk.

Aan het omgevingsplan met extra regels wordt momenteel gewerkt. Dat komt op een later moment naar uw raad. Dat is ook het moment om aansluites te bespreken.

Allereerst wordt benadrukt dat op dit moment nog niet alle details met betrekking tot actualisatie en wijziging van het warmteplan duidelijk zijn. Dit zal via de wijziging van het omgevingsplan plaatsvinden. Op dit moment leek het college goed om vooruitlopend hierop de raad alvast aan de voorkant te

informerend over de belangrijkste wijzigingen die het college voornemens om te gaan meenemen in deze omgevingsplanwijziging. De raad hoeft dus nog geen inhoudelijk standpunt hierover in te nemen, maar kennis te nemen van het voornemen van het college, zodat de raad straks niet verrast wordt.

Qua proces zal er eerst een ontwerp wijziging van het omgevingsplan door het college worden vrijgegeven ter inzage, waarbij een ieder mag reageren op dit ontwerp middels een zienswijze. Het ontwerpplan zal ook ter informatie naar uw raad worden gezonden. Na afloop van de zienswijzetermijn wordt er gereageerd op de ingediende zienswijzen, het plan wellicht op onderdelen nog iets aangepast worden, en wordt de omgevingsplanwijziging ter vaststelling aan uw raad aangeboden. Dit is vergelijkbaar met de bestemmingsplanprocedure die uw raad ook kent.

De verwarring omtrent hetgeen in het tweede advies van AKD is vermeld over de uitzondering van de 100 m², afwijkt van het collegebesluit, komt omdat dit nog een conceptadvies betrof waarop ambtelijk nog op gereageerd moest worden. Dit conceptadvies is dus ook niet openbaar.

3 Beantwoording van de gestelde vragen op 11 juni 2025

3.1 Uitzondering aansluitplicht

Vragen

- ✓ Wat houdt de vrijstelling voor panden <100 m² precies in?
- ✓ Waarom wordt de vrijstelling voor bedrijfspanden <100 m² op deze manier geregeld?
- ✓ Hoe wordt voorkomen dat de vrijstellingsregeling voor kleine bedrijven (<100 m²) leidt tot ontwijking via opsplitsing of andere constructies?
- ✓ Hoe wordt omgegaan met veranderende energievraag van panden in de tijd?
- ✓ Hoe meet je de 100m²?
- ✓ Waarom wijkt het voorstel af van de motie “alle gebouwen op het warmtenet”?

Toelichting

Voor bedrijfsgebouwen geldt een uitzondering op de aansluitplicht wanneer het gerealiseerde verblijfsgebied minder dan 100 m² bedraagt. Deze uitzondering, die voortkomt uit de door de raad aangenomen motie over kleine warmtevragers, wordt nader uitgewerkt in een omgevingsplanwijziging die na de zomer ter vaststelling aan de raad zal worden voorgelegd. In het raadsvoorstel wordt toegelicht dat de regel op deze manier is vastgesteld om de norm objectief en handhaafbaar te maken.

Omdat deze norm betrekking heeft op een maximum verblijfsgebied in een gebouw, is afwijking niet mogelijk. Voor unitbouw geldt bovendien dat de 100 m² verblijfsgebied-norm per unit wordt gehanteerd.

De aansluitplicht vindt toepassing op nieuw te bouwen bouwwerken met een verblijfsgebied, wat het toetsingscriterium is bij de vergunningverlening. Voor bestaande bedrijvigheid geldt (nog) niet de mogelijkheid van de aansluitplicht. De wijze van meten wordt uiteengezet in het voorstel tot omgevingsplanwijziging dat aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden.

In de motie van 4 juli wordt het college opgeroepen om ook “bouwwerken zonder energieprestatie-eis” verplicht te laten aansluiten op het Energienet. Bouwwerken zonder energieprestatieplicht zijn bijvoorbeeld infrastructurele werken of gebouwen met de functie opslag of industrie. De eerste categorie heeft geen warmtevraag. Een gebouw dat alleen wordt gebruikt voor opslag zal in praktijk geen of zeer geringe (vorstvrij houden) warmtevraag hebben. Deze gebouwen verplicht te laten aansluiten op het Energienet leidt tot onnodige kosten voor de gebouweigenaar en zal de gedragenheid

van het Energienet niet ten goede komen. Gebouwen van enige omvang met hoofdfunctie opslag of industrie hebben in praktijk ook altijd een verblijfsgebied voor mensen. Zodra deze groter is dan 100 m² geldt de aansluitplicht op het Energienet.

3.2 Aanpassing omgevingsplan

Vragen

- ✓ Wat houdt de kennisneming van de wijziging van het omgevingsplan concreet in?
- ✓ Voor welke gebieden geldt de wijziging van het omgevingsplan?
- ✓ Wat is de juridische status van het warmteplan na wijziging van het omgevingsplan?
- ✓ Wat is de definitie van gebouwtypes in het voorstel (utiliteitsgebouw vs. bedrijfsgebouw)?
- ✓ Heeft het ontbreken van het omgevingsplan invloed op de tijdsplanning voor de verkoop van kavels?
- ✓ Gaat het om de hele Zeeheldenwijk of alleen een deel?

Toelichting

Beslispunt 3 “Kennis te nemen van het voornemen tot actualisatie van het warmteplan Zeeheldenwijk en Port of Urk door middel van een omgevingsplanwijziging” is bedoeld om de raad alvast kennis te laten nemen van de wijziging die op een later moment zullen worden aangeboden aan de raad ter vaststelling. De belangrijkste wijzigingen zijn het verwerken van het bruidsschatartikel in het omgevingsplan, het actualiseren van het warmteplan, toevoegen van de uitzonderingsmogelijkheid, en extra eisen voor technische installaties voor ruimteverwarming. Het omgevingsplan geldt voor de Zeeheldenwijk (muv fase 1) en Port of Urk.

De juridische status van het warmteplan is dat deze van rechtswege al onderdeel uitmaakt van het omgevingsplan, maar nu nog wel een separaat document is. Wijziging van het warmteplan kan alleen via een wijziging van het omgevingsplan. We verwerken het warmteplan deels in het omgevingsplan, en deels houden we beleidsregels. Het warmteplan zoals deze nu bestaat is er straks dus niet meer.

De definitie van gebouwtypes zullen worden uitgewerkt in de wijziging van het omgevingsplan. Dit zal na de zomer aan de raad worden aangeboden ter uiteindelijke vaststelling. Aanpassing van het omgevingsplan heeft geen invloed op de tijdsplanning voor de verkoop van kavels.

3.3 EMG -berekening

Vragen

- ✓ Hoe wordt geborgd dat het Energienet op lange termijn de duurzame prestaties levert die nu worden beoogd?
- ✓ Hoe zorgen we voor heldere en controleerbare normen voor duurzaamheid, ondanks het ontbreken van een formele EMG-verklaring?
- ✓ Waarom is er geen verklaring van de warmtepompleverancier over prestaties?

Toelichting

De projectgroep is momenteel bezig met het herijken van de conceptberekening voor de EMG. We onderzoeken alle mogelijkheden die kunnen leiden tot een betere EMG-score en overleggen regelmatig met de certificerende instantie over de opties. Tevens bekijken we of er locaties beschikbaar zijn waar zonnepanelen kunnen worden geplaatst voor het Energienet, zodat de primaire energiefactor verlaagd kan worden (ideaal is een waarde van 1 bij 100% gebruik van duurzame stroom).

De huidige conceptberekening levert al een positief resultaat op in vergelijking met de grenswaarde in het Warmteplan (FPdel 0,4). Dit geeft aan dat het Energienet voldoet aan de door de gemeente

gestelde duurzaamheidseisen voor de warmteoplossing, waardoor we beschikken over een duurzaam warmte- en koudenet. Naarmate we de werkelijke energieprestatie van het Energienet kunnen bepalen, zal de EMG-score op termijn nog verder verbeteren.

We verwachten dat de EMG-berekening in het derde kwartaal ter goedkeuring kan worden ingediend bij de certificerende instelling (BCRG). Na goedkeuring geldt de EMG-verklaring drie jaar voor het sectornet in de Zeeheldenwijk en voor de levering van bronwarmte in Port of Urk (Clusternet). Vervolgens kunnen op basis van metingen de werkelijke energieprestaties worden gebruikt voor een nieuwe EMG-verklaring, zodat de conservatieve standaardwaarden niet langer van toepassing zijn.

Zodra de BCRG de EMG-berekening heeft goedgekeurd, wordt deze ter kennisgeving aan de gemeenteraad aangeboden.

3.4 Amendement

Vragen

- ✓ Waarom moet punt 4D uit het amendement worden ingetrokken?
- ✓ Waarom wordt punt 4A uit het amendement ingetrokken, terwijl de EMG-waarde nog relevant is?
- ✓ Waarom wordt punt 4D (bereidheid BNG zonder risico-opslag) ingetrokken?

In het Amendement van 4 juli 2024 wordt opgeroepen te wachten met daadwerkelijke realisatie van het Energienet tot dat aan een viertal voorwaarden is voldaan. Uit de nadere duiding die in de commissievergadering van 11 juni 2025 naar voren kwam is gebleken dat de oproep te wachten met realisatie betrekking heeft op punt B (energieprestatie van 0,21 + 10%).

In bovenstaande tekst “EMG-verklaring” is het standpunt van het college hierin nogmaals toegelicht.

3.5 Potentiële warmteleveranciers

Vragen

- ✓ Wat is de stand van zaken m.b.t. contractvorming met energieleveranciers?
- ✓ Waarom zijn er nog geen technische afspraken met Americold?
- ✓ Zijn er andere bedrijven dan Americold die warmte kunnen leveren?

Toelichting

De afspraken met Americold over de warmtelevering aan het Energienet zijn in vergevorderd stadium. Er ligt inmiddels een concept Samenwerkingsovereenkomst (SOK) waar beide organisatie zich momenteel over buigen. Ondertekening van de SOK is gekoppeld aan de koopovereenkomst van de kavel op Port of Urk. Americold heeft aangegeven te verwachten dat het finale besluit om de kavel aan te kopen voor 1 september zal worden genomen door de investmentboard van Americold.

Door de verwachte komst van Americold lijken de terugvalopties vooralsnog niet nodig. Stel dat Americold niet doorgaat en zich ook geen andere koel- of vriesbedrijf zich vestigt, dan kan alsnog worden teruggevallen op de alternatieven. Overigens kan het Energienet in de eerste jaren ook functioneren zonder additionele warmtebron. Mocht een terugval optie noodzakelijk zijn dan zijn er alternatieven voor de warmtevoorziening in de vorm van levering restwarmte vanuit Zwolse Hoek of d.m.v. aquathermie.

3.6 Second opinion

Vraag

- ✓ Worden de onderhoudskosten bijgesteld, gezien opmerkingen van DNV?

Toelichting

Vooralsnog zijn de onderhoudskosten niet bijgesteld. DNV geeft aan dat de kosten aan de lage kant lijken te zijn. Ervaringen van InWarmte geven aan dat het onderhoudsbudget realistisch is ingeschat.

3.7 Draagvlak

Vraag

- ✓ Welke concrete stappen zet het college om draagvlak te behouden en te versterken bij ondernemers en inwoners?

Toelichting

De gemeente informeert potentieel toekomstige bewoners en bedrijven d.m.v. informatie avonden, nieuwsbrieven en website over het Energienet in de Zeeheldenwijk en Port of Urk. Daarnaast worden mijlpalen in de ontwikkeling van het Energienet gedeeld met de pers.

3.8 Overige vragen

Vraag

Wat betekent de cryptische kanttekening in het voorstel over verruiming en toepassing op bestaande aanvragen?

..... Juridisch gezien kunnen we nog niet toetsen aan criteria die nog niet in ontwerp ter inzage zijn gelegd. Omdat hier sprake is van een verruiming ten opzichte van het huidige warmteplan lijkt het ons alleszins redelijk om dit ook voor reeds ingediende aanvragen toe te passen.....

Toelichting

Juridisch gezien is het niet mogelijk om te toetsen aan een criterium dat niet is vastgelegd in het omgevingsplan. Echter omdat het criterium hier een verruiming impliceert en niet een verscherping van de voorwaarden, is het redelijk om dit criterium nu alvast op de reeds ingediende aanvragen toe te passen. Op deze manier zijn aanvragen niet de dupe van het als eerste zijn met aanvraag omgevingsvergunning.